



Број/Број: 01/6-50-1-8-20/09

Сарајево/Sarajevo, 04. 02. 2010.

## ЗАПИСНИК

### са 20. сједнице Комисије за остваривање равноправности полова, одржане 04. 02. 2010. године

Двадесетој сједници Комисије за остваривање равноправности полова, одржаној 04. 02. 2010. године, присуствовали су чланови Комисије: Винко Зорић, Мирјана Малић, Ремзија Кадрић, Рифат Долић, Саво Ерић и Халид Гењац.

Сједници је присуствовала, по позиву, и посланик Нермина Заимовић-Узуновић, коју је Клуб посланика СДП-а предложио за члана Комисије умјесто пок. Јозе Крижановића, те би јој чланство требало бити потврђено на наставку 71. сједнице Представничког дома 10. 02. 2010.

Сједници је присуствовао и секретар Комисије Даворин Семеник.

За сједницу је усвојен сљедећи

### ДНЕВНИ РЕД

1. Усвајање Записника са 19. сједнице Комисије;
2. Избор првог замјеника предједавајућег Комисије;
3. Усвајање Извјештаја о раду у 2009. години;
4. Усвајање Радног плана за 2010. годину;
5. Утврђивање предлога Интерресорној радној групи за усаглашавање Изборног закона БиХ са Законом о равноправности полова БиХ;
6. Усвајање закључака са тематске сједнице, одржане 15. 12. 2009. године;
7. Извјештај са 2. ОЕБС-ове регионалне конференције парламентарки под називом: „Повећање политичке партиципације жена у региону – утицај политичких, економских и друштвених фактора”;
8. Разматрање Информације секретара Комисије о полној заступљености запослених у Секретаријату ПСБиХ;
9. Остала питања:
  - а) Утврђивање предлога за Оријентациони радни план Представничког дома за 2010. годину,
  - б) Међународне активности Комисије.

### Ад. - 1. Усвајање Записника са 19. сједнице Комисије

Записник са 19. сједнице Комисије усвојен је једногласно, без примједаба.

## **Ад. - 2. Избор првог замјеника предсједавајућег Комисије**

Предсједавајући је подсјетио присутне да је на 64. сједници Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, одржаној 07. 12. 2009. године, посланик Весна Шаин именована у ову комисију умјесто Јована Тодоровића, уједно и првог замјеника предсједавајућег Комисије, па је у погледу утврђених критеријума за именовање руководстава комисија из члана 30. Пословника Представничког дома предложио да за првог замјеника предсједавајућег буде изабрана Весна Шаин. Комисија је без расправе једногласно донијела следећу

### **О Д Л У К У**

Весна Шаин бира се за првог замјеника предсједавајућег Комисије за остваривање равноправности полова Представничког дома ПСБиХ.

## **Ад. - 3. Усвајање Извјештаја о раду у 2009. години**

У расправи о Предлогу извјештаја за 2009. у којој су учествовали сви присутни чланови, констатовано је да је Комисија у 2009. одржавала сједницу у просјеку једанпут у два мјесеца, али с обзиром на специфичан мандат Комисије у односу на остале комисије када је у питању надлежност за усвајање закона, сматрају да је то било довољно, поготово ако се сагледају резултати рада Комисије у садржајном смислу, као и да је План за 2009. реализован готово у потпуности.

Тако је разматрано неколико стратешких докумената као што су:

- Стратегија превенције и борбе против насиља у породици у БиХ за период од 2009. до 2011.
- Годишњи извјештај Савјета министара БиХ о статусу полова у БиХ за 2008.
- Извјештај о раду Агенције за равноправност полова БиХ
- Пројекат „Фонд за реализовање Родног акционог плана (FIGAP)“.

У припреми наведене стратегије учествовало је и неколико чланова Комисије, те је о сваком од ових докумената Комисија донијела и одговарајуће закључке.

Обављене су припреме за парламентарну расправу о Родном акционом плану Савјета министара БиХ и препорукама УН-овог Одбора за елиминацију дискриминације жена те је сет докумената с предлогом закључака достављен Представничком дому.

Комисија се у 2009. активно укључила и у законодавну активност усаглашавања закона БиХ са Законом о равноправности полова БиХ, било да је водила цјелокупан процес и била предлагач као у случају измјена Изборног закона БиХ, или је иницирала а затим и учествовала у припремама измјена и допуна Закона о равноправности полова БиХ, Закона о државној служби у институцијама БиХ и три закона из области јавних медија.

Анализирајући стање у појединим областима, организована је и тематска сједница о образовању и равноправности полова. Закључке са те сједнице Комисија ће данас усвојити.

Од међународних активности реализована је посјета Парламенту Чешке Републике, као и узвратна посјета делегације Парламента Краљевине Шведске.

Закључак Комисије је да посланици у Парламентарној скупштини не посвећују одговарајућу пажњу питањима равноправности полова, па је самим тим и третман ове комисије неадекватан.

Након расправе једногласно је усвојен Извјештај о раду у 2009. години.

#### **Ад. - 4. Усвајање Радног плана за 2010. годину**

Предложено је да се и у овој години наставе активности усклађивања закона са Законом о равноправности полова БиХ, као и да се прати реализација активности из Стратегије борбе против насиља у породици и Родног акционог плана Савјета министара БиХ. Такође, предложено је организовање тематске сједнице о равноправност полова у области запошљавања, рада и социјалне заштите.

Договорено је да се организује посјета кантоналним родним комисијама Западно-херцеговачког и Унско-санског кантона.

Комисија ће наставити размјењивати искуства са сродним међународним парламентарним тијелима.

Радни план за 2010. усвојен је једногласно.

#### **Ад. - 5. Утврђивање предлога Интерресорној радној групи за усаглашавање Изборног закона БиХ са Законом о равноправности полова БиХ**

Комисија је закључила да ће се обратити колегијумима домова Парламентарне скупштине БиХ и подсјетити их на чињеницу да Изборни закон БиХ није усаглашен са Законом о равноправности полова у БиХ, јер он не садржи рјешења која у органима власти гарантују равноправну заступљеност полова, а што је ова комисија покушала отклонити предлагањем Закона о измјенама и допунама Изборног закона БиХ протекле године, који у нашем парламенту није добио подршку.

Констатовано је да ће се лоше стање у погледу учешћа жена у јавном животу након наредних општинских избора још више погоршати ако се у Изборни закон БиХ не уграде принципи који ће гарантовати постизање стварне равноправности полова, па се колегијуми позивају да, у оквиру својих надлежности, предузму потребне кораке како би се измјенама и допунама Изборног закона БиХ обезбиједила полна равноправност.

#### **Ад. - 6. Усвајање закључака са тематске сједнице, одржане 15. 12. 2009.**

Комисија је 15. 12. 2009. године одржала тематску сједницу под називом: “Образовање и равноправност полова – анализа заступљености проблематике равноправности полова у уџбеницима”. Резултати расправе су презентовани Комисији, као и предлог закључака, па су након расправе једногласно усвојени сљедећи

### **З А К Љ У Ч Ц И**

1. Комисија за остваривање равноправности полова Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Комисија)

одржала је 15. 12. 2009. године тематску сједницу - јавну расправу под називом: “Образовање и равноправност полова – анализа заступљености проблематике равноправности полова у уџбеницима”.

Сједници су присуствовали представници ентитетских и кантоналних родних комисија, државних, ентитетских и кантоналних министарстава из области образовања, државних и ентитетских родних агенција и родних центара, Агенције за предшколско, основно и средње образовање, Омбудсмена за људска права БиХ, невладиних организација које се баве промовисањем људских права и вриједности, а првенствено равноправности полова, те међународних организација у Босни и Херцеговини.

2. На јавној расправи Комисија је упозната са стањем у овој области са аспекта примјене Закона о равноправности полова у БиХ, с циљем идентификовања узрока и проблема у примјени Закона о равноправности полова (у даљем тексту: Закон) у области образовања, као и заједничког утврђивања мјера које је потребно предузети ради побољшања стања, укључујући и евентуалне промјене у постојећој законској регулативи.
3. Комисија је дубоко свјесна значаја образовног процеса за развој нашег друштва. Образовне установе спадају, без дилеме, у најважније институционалне носиоце процеса социјализације дјете и младих, те стварања и преношења друштвено вреднованих знања и вјештина. Родно осјетљиво образовање посебно је значајно за сваку особу као и за друштво у цјелини. Оно је битно за лични развој и квалитет живота сваке особе, а представља и битан фактор демократизације друштва, економског развоја, просперитета и одрживости једног друштва.
4. Дискриминација по основу пола у систему образовања нарочито је опасна јер директно подржава стереотипе о неједнакости дјевојчица и дјечака, мушкараца и жена. Стога је битно да образовни систем и сви елементи тог система (вртићи, школе, универзитети, истраживачки институти, наставно особље, наставни планови и програми, уџбеници и литература) воде бригу о уравнотеживању постојећих родних хијерархија, тако што ће подједнако оснаживати дјевојчице и дјечаке, дјевојке и младиће, жене и мушкарце и као кориснике/кориснице и као партиципанте/партиципантице у образовном процесу и производњи знања.
5. Родна анализа садржаја уџбеника у Босни и Херцеговини указала је на одређене недостатке и слабости, а нарочито: дјевојчице и жене бројчано су мање заступљене, мушкарци се најчешће представљају као носиоци занимања, кућни послови првенствено се приказују као женски, жене се чешће приказују као мајке него мушкарци као очеви, дјевојчице и жене приказују се као пасивне и емотивне, а дјечаци и мушкарци су више активни и предузетни, употребљава се генерички мушки род, уџбенике углавном пишу мушкарци, а такође и текстове који се уврштавају у њих.
6. Законом о равноправности полова у БиХ (члан 30) прописана је обавеза усклађивања свих државних и ентитетских закона с одредбама овог закона.

Стога ова комисија тражи и подстиче надлежне институције на предузимање слjedeћих мјера:

- 6.1. Ускладити државне, ентитетске и кантоналне законе из области образовања са Законом о равноправности полова БиХ;
- 6.2. Обезбиједити да се путем заједничког језгра наставних програма и планова промовише равноправност полова и да се плановима и програмима те методологијом рада осигура успостављање образовног система који ће јамчити елиминацију оних наставних програма који садрже стереотипну друштвену улогу мушкарца и жене, а који за посљедицу имају дискриминацију и неравноправност полова;
- 6.3. Осигурати равноправну заступљеност полова у тијелима за успостављање стандарда у образовању у Босни и Херцеговини, стручним институцијама ентитета и кантона и Брчко Дистрикта БиХ, као и другим сталним и повременим стручним тијелима;
- 6.4. Осигурати употребу родно осјетљивог језика у писању функција, звања, статуса;
- 6.5. Законом предвидјети, као тежу повреду обавеза, насиље по основу пола, узнемиравање и сексуално узнемиравање, те прописати казне за непредузимање одговарајућих мјера и ефикасних механизма против дискриминације и узнемиравања по основу пола и сексуалног узнемиравања.

7. О овим закључцима упознати Конференцију министара о образовању у БиХ, родне комисије на свим нивоима законодавне власти, министарства образовања и родне институционалне механизме у извршној власти, као и учеснике јавне расправе.

**Ад. - 7. Извјештај са 2. ОЕБС-ове регионалне конференције парламентарки под називом: „Повећање политичке партиципације жена у регији – утицај политичких, економских и друштвених фактора”**

Члан Комисије Мирјана Малић, уједно и члан Организационог одбора Конференције, упознала је присутне са достигнућима 2. ОЕБС-ове регионалне конференције парламентарки под називом: „Повећање политичке партиципације жена у региону – утицај политичких, економских и друштвених фактора”, која је одржана у Сарајеву 15. 10. 2009. године.

У расправи је закључено да учешће свих позваних из нашег парламента на овој конференцији није било у довољној мјери заступљено иако се радило о врло важним темама.

Такође је закључено да је ова комисија и раније препознала проблеме који се у закључцима Конференције наводе као регионални, те је о већини већ расправљала, а у неким се може препознати и значајан напредак.

Након тога Извјештај је примљен к знању.

## **Ад. - 8. Разматрање Информације секретара Комисије о полној заступљености запослених у Секретаријату ПСБиХ**

Предсједавајући је констатовао да је јако добро извршити увид у то како се принципи Закона о равноправности полова примјењују и у сопственој кући, па нам је информација коју је приредио секретар Комисије заиста добродошла.

У расправи је закључено да подаци из информације дају разлоге за задовољство стањем али и обавезује да се ситуација и даље прати.

Након тога једногласно су усвојени закључци с којима ће бити упознат Колегијум Секретаријата али и колегијуми домова ПСБиХ, а који гласе:

### **З А К Љ У Ч Ц И**

1. Комисија за остваривање равноправности полова разматрала је Информацију секретара Комисије о полној заступљености запослених у Секретаријату ПСБиХ;
2. Комисија цијени добрим тренутно стање на нивоу институције, а посебно исказује задовољство уравнотеженом заступљеношћу оба пола на мјестима доношења одлука, односно на руководећим радним мјестима;
3. У погледу заступљености полова на радним мјестима стручног сарадника и вишег стручног сарадника, Комисија скреће пажњу на постојећи дисбаланс на штету мушкараца, те на последице које би овакво стање могло проузроковати у будућности, а што је назначено у Информацији;
4. Комисија позива Колегијум Секретаријата ПСБиХ да у својим плановима запошљавања и унапређења у служби угради концепт равноправности полова, те да и даље води рачуна о полној заступљености запослених, као и да осигура остваривање принципа према којем се, ако два или више кандидата на конкурс за радно мјесто у подједнакој мјери испуњавају тражене услове, предност даје кандидату мање заступљеног пола на пословима истог степена сложености.

## **Ад. - 9. Остала питања:**

- а) утврђивање предлога за Оријентациони радни план Представничког дома за 2010.

Секретар је упознао присутне са писмом Колегијума Представничког дома којим позива комисије да предложе теме за Оријентациони радни план Представничког дома за 2010.

Подсјетио је на закључак са претходне сједнице о упућивању Представничком дому на расправу Годишњег извјештаја Савјету министара БиХ о статусу полова у БиХ за 2008. Одлучено је да Колегијуму буде предложено да расправља о овом документу као о предлогу Комисије за Оријентациони радни план Представничког дома за 2010.

- б) међународне активности Комисије

Предсједавајући је обавијестио присутне о својим контактима током посјете Скупштини Србије који би требало да резултирају сусретом наше комисије са сродним

одбором Скупштине Србије, а секретар је информисао о контактима са парламентима Велике Британије, Републике Ирске и Њемачке, те о позиву за посјету Одбору за људска права Парламента Велике Британије са предложеним терминима. Након консултација одлучено је да се прихвати 5. јули као термин сусрета, а да чланови наше делегације буду одређени накнадно.

Након што је дневни ред реализован, сједница је закључена у 11.30 часова.

СЕКРЕТАР КОМИСИЈЕ

Даворин Семеник

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ КОМИСИЈЕ

Винко Зорић